

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΑΞΗ Γ΄



Ημερομηνία: Τρίτη 05 Ιουνίου 2012

Ώρα: 7:45΄ - 9:45΄

Ονοματεπώνυμο: Τμήμα:

ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΓΡΑΦΤΟΥΝ ΣΤΑ ΦΥΛΛΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΣΟΥ
ΤΟ ΓΡΑΠΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΑ (4) ΜΕΡΗ

ΜΕΡΟΣ Α΄ (4 μονάδες)

Να απαντήσεις ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ και στις ΔΥΟ (2) ερωτήσεις.

- 1) Να γράψεις στα φύλλα εξέτασης τους τέσσερις αριθμούς της ΣΤΗΛΗΣ Α΄ και δίπλα από τον κάθε αριθμό το γράμμα με το ορθό περιεχόμενο από τη ΣΤΗΛΗ Β΄.
Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύει ένα (1) σημείο.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1 Μοντεσκιέ	Α. Καπιτάνος της Αμμοχώστου
2 Ελευθέριος Βενιζέλος	Β. Αρχηγός τουρκικού εθνικού κινήματος
3 Μαρκαντώνιος Βραγαδίνος	Γ. Κόμμα των Φιλελευθέρων
4 Μουσταφά Κεμάλ	Δ. Ήρωας Ελληνικής Επανάστασης
	Ε. Διάκριση εξουσιών

(4 Χ 0,5 = 2 μον.)

- 2) Να γράψεις στα φύλλα εξέτασής σου τη λέξη «ορθό» ή «λάθος» δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.
- α) Η 4^η Ιουλίου 1776, μέρα ανακήρυξης της ανεξαρτησίας, αποτελεί εθνική γιορτή των Αμερικανών.
- β) Η Εγκυκλοπαίδεια συνέβαλε στη διάδοση των ιδεών του Διαφωτισμού.
- γ) Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας οι υπόδουλοι Κύπριοι ονομάζονταν ραγιάδες και είχαν ίσα δικαιώματα με τους Τούρκους.
- δ) Στο Β΄ Βαλκανικό πόλεμο η Ελλάδα ήταν σύμμαχος με τη Βουλγαρία.

(4 Χ 0,5 = 2 μον.)

ΜΕΡΟΣ Β΄ (6 μονάδες)

Να απαντήσεις σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις πιο κάτω ερωτήσεις.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τρεις (3) μονάδες**.

1. Να γράψεις **σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα** για τα πιο κάτω:
 - α. Επανάσταση 3^{ης} Σεπτεμβρίου 1843 (αίτια, αποτελέσματα) (μον.1)
 - β. Φιλική Εταιρεία (ορισμός, τόπος, ιδρυτές, σκοπός) (μον.1)
 - γ. Διαφωτισμός (ορισμός, τόπος έναρξης, δύο ονόματα εκπροσώπων) (μον.1)
2. α. Να αναφέρεις τι όριζε το αναθεωρημένο σύνταγμα (1911) του Ελευθέριου Βενιζέλου.
β. Να παρουσιάσεις δύο (2) αλλαγές που επέφερε ο Ελευθέριος Βενιζέλος στο στρατιωτικό τομέα και να αναφέρεις το λόγο που τον οδήγησε σε αυτήν την πράξη. (μον.3)
3. Τον Απρίλιο του 1825 τουρκικές και αιγυπτιακές δυνάμεις πολιορκήσαν το Μεσολόγγι. Πότε, πώς και γιατί τερματίστηκε η πολιορκία του Μεσολογγίου; Ποιος υπήρξε ο απόηχος του γεγονότος αυτού; (μον.3)

ΜΕΡΟΣ Γ΄ (8 μονάδες)

Να απαντήσεις σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις πιο κάτω ερωτήσεις.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τέσσερις (4) μονάδες**.

1. «Οι Βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913) εντάσσονται στο γενικότερο πολεμικό κλίμα που επικρατούσε στην Ευρώπη και συνδέονται με την ανάπτυξη των εθνικών κινημάτων στη Βαλκανική, με τη σκλήρυνση της τουρκικής πολιτικής και με την αλλαγή στο συσχετισμό των δυνάμεων στην Ευρώπη. Μέσα στο πλαίσιο του χωρισμού της Ευρώπης σε δύο στρατόπεδα (Κεντρικές Αυτοκρατορίες – Σύμμαχοι), το Ανατολικό Ζήτημα, το ζήτημα δηλαδή του διαμελισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ελέγχου στα Στενά, εισήλθε σε μια νέα κρίσιμη φάση. Πράγματι, με την επικράτηση των Νεοτούρκων (1908) και παρά τη φιλελευθεροποίηση του τουρκικού καθεστώτος και τις μεταρρυθμίσεις, η πολιτική της Τουρκίας απέναντι στους υπόδουλους έγινε πιο εθνικιστική, πιο σκληρή (διώξεις, κλείσιμο σχολείων κτλ). Έτσι, η απελευθέρωσή τους γινόταν ανάγκη επιτακτική. Άλλωστε, η προσέγγιση της Τουρκίας προς τις Κεντρικές Αυτοκρατορίες έκαμε ώστε οι Σύμμαχοι και ιδιαίτερα οι Άγγλοι να βλέπουν με συμπάθεια το διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Β. Κρεμμυδάς, Νεότερη Ιστορία, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1984, σ. 238

Αφού μελετήσεις το πιο πάνω παράθεμα και σύμφωνα με τις ιστορικές σου γνώσεις να απαντήσεις στα πιο κάτω:

- α) Να αναφέρεις τα αίτια που οδήγησαν στην έκρηξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου. (μον.2)
- β) Να αναφέρεις τους αντιπάλους και την αφορμή του Α' Βαλκανικού Πολέμου. (μον.2)

2. Η Κωνσταντινική «ουδετερότητα»

Η (...) πολιτική της ουδετερότητας την οποία σταθερά πρόβαλλε (ενν. ο Κωνσταντίνος) μέχρι την αποπομπή του από τις δυνάμεις της Entente το καλοκαίρι του 1917, δεν αντιστοιχούσε, βεβαίως, σε κάποια διάθεση τηρήσεως ίσων αποστάσεων από τους δύο εμπόλεμους συνασπισμούς. Ήταν απλώς η φιλογερμανικότερη δυνατή πολιτική που μπορούσε να ακολουθήσει μια χώρα της οποίας η γεωγραφική θέση την καθιστούσε όμηρο των διαθέσεων του πανίσχυρου βρετανικού στόλου που κυριαρχούσε τότε στην ανατολική Μεσόγειο. Σε συνεχή τηλεγραφική επικοινωνία με τον γυναικαδελφό του γερμανού αυτοκράτορα – ερήμην ακόμη και των ανιβενιζελικών κυβερνήσεων του – είχε εξασφαλίσει την πλήρη έγκριση του Βερολίνου στο ζήτημα αυτό (...).

Γ. Γιαννόπουλος, «Η ευγενής μιας τύφλωσης...», εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή, δ' έκδοση, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2003, σ. 227

«Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος προβλέπει νίκη των Γερμανών»

[...] Κατά τον Κωνσταντίνον ο πόλεμος στρατιωτικώς είχε πλέον κριθεί. Η γερμανική νίκη ήτο πλέον ασφαλής. Δεν επιτρέπεται πλέον αντίθετη γνώμη. Εξ' άλλου αι επιστήμαι και ιδία η χημεία στη Γερμανία είχαν αληθινά καλλιεργηθή. Και έπρεπε από στιγμής εις στιγμήν ν' αναμένωμεν και νέας ανακαλύψεις δια των οποίων θα επεταχύνετο η ήττα των εχθρών της.»

Κ. Ζαβιτσιάνος, Αναμνήσεις εκ της διαφωνίας Κωνσταντίνου – Βενιζέλου, Τόμος Α', σελ. 81-82

«Η στρατιωτική υπεροχή της Γερμανίας»

[...] Και οι δύο πλευρές προσπάθησαν να σπάσουν το αδιέξοδο με την τεχνολογία. Οι Γερμανοί – πάντα δυνατοί στη χημεία – έριξαν στο πεδίο της μάχης δηλητηριώδη αέρια, που αποδείχτηκαν και βάρβαρα και αναποτελεσματικά. [...] Η γερμανική πολεμική μηχανή και στον Πρώτο και στον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο ήταν αισθητά ανώτερη από οποιαδήποτε άλλη. Η ίδια αυτή ανωτερότητα του γερμανικού στρατού ως στρατιωτικής δύναμης θα μπορούσε να είχε αποδειχτεί αποφασιστική για την έκβαση του πολέμου, εάν οι Σύμμαχοι δεν ήταν σε θέση να προσφύγουν στους πρακτικά απεριόριστους πόρους των Ηνωμένων Πολιτειών από το 1917 και μετά».

Εε. J. Hobsbawm, Η εποχή των άκρων 1914-1991, μτφρ Β. Καπετανγιάννης, Εκδόσεις Θεμέλιο, Αθήνα, 2002, σελ. 45-46

Αφού μελετήσεις τα πιο πάνω παραθέματα και σύμφωνα με τις ιστορικές σου γνώσεις να απαντήσεις στα πιο κάτω:

α) Να γράψεις τους λόγους για τους οποίους ο βασιλιάς Κωνσταντίνος πίστευε ότι οι Γερμανοί θα ήταν οι νικητές στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.

(μον.2)

β) Ποια στάση τήρησε τελικά ο βασιλιάς Κωνσταντίνος και γιατί;

(μον.2)

3. «Το κέντρον όπου κατ' εξοχήν εγένετο η παιδαγωγική εργασία του Καποδίστρια ήτο το περίφημον Ορφανοτροφείον της Αιγίνης.

Δια του από 25 Μαρτίου 1829 Διατάγματος περί λειτουργίας του Ορφανοτροφείου, προεβλέφθει η λειτουργία εντός αυτού και ανωτέρας τάξεως, ήτις θα επείχε και θέσιν μικρού Διδασκαλείου δια την κατάρτισιν των διδασκάλων της Αλληλοδιδασκτικής, οίτινες θα εστέλλοντο εις τα Σχολεία των επαρχιών και της υπαίθρου. Όσοι εκ των μαθητών του Ορφανοτροφείου είναι εις κατάστασιν να λάβουν ανωτέραν παιδείαν σχηματίζουν ανωτέραν τάξιν, εις την οποίαν προστίθενται οι μαθηταί των αλληλοδιδασκτικών οι στελλόμενοι δια το Πρότυπον σχολείον καθώς και όσοι από τους έξωθεν ερχομένους επιθυμούν να διορισθούν διδάσκαλοι εις τα Αλληλοδιδασκτικά Σχολεία».

Αλ. Δεσποτόπουλος, Ο Κυβερνήτης Καποδίστριας και η Απελευθέρωση της Ελλάδος, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήναι, 1996, σσ.235, 238, 243, 244, 245

{Τον Ιούνιο του 1829, λειτούργησε μέσα στο Ορφανοτροφείο το «Πρότυπον» σχολείο για τους προχωρημένους μαθητές, που προορίζονταν να γίνουν διδάσκαλοι στα αλληλοδιδασκτικά σχολεία, υπό τη διεύθυνση του Ν. Νικητόπλου και στο οποίο αρχικά δίδαξαν με πλούσιο πρόγραμμα ο Κωνσταντάς, ο Βενθύλιος και βέβαια ο Νικητόπλος. Το σχολείο αυτό επρόκειτο να είναι το πρώτο από σειρά ομοίων, που θα ιδρύονταν στις μεγάλες πόλεις}.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμος ΙΒ', σελ. 289

Αφού μελετήσεις τα πιο πάνω παραθέματα και σύμφωνα με τις ιστορικές σου γνώσεις να παρουσιάσεις και να σχολιάσεις όλα τα μέτρα που πήρε ο Καποδίστριας για την ανόρθωση της εκπαίδευσης.

(μον.4)

ΜΕΡΟΣ Δ': (2 μονάδες)

Να απαντήσεις σε **ΜΙΑ ΜΟΝΟ** από τις πιο κάτω ερωτήσεις.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **δύο (2) μονάδες**.

1. (α) Να αναφέρεις πώς δέχθηκαν οι Κύπριοι τη μεταβίβαση του νησιού από την Τουρκία στην Αγγλία το 1878.

(μον.1)

(β) Επαληθεύτηκαν οι προσδοκίες των Κυπρίων; Να εξηγήσεις.

(μον.1)

2. Να αναφέρεις τα δικαιώματα που απέκτησαν οι Χριστιανοί της Κύπρου με το διάταγμα Χάττι Χουμαγιούν.

(μον.2)